

“TASDIQLAYMAN”
TKTI akademik faoliyat bo‘yicha
prorektori

T.T.Safarov
T.T.Safarov
“07” yanvar 2025 yil

Toshkent kimyo-texnologiya instituti bitiruvchilarining yakuniy davlat attestatsiyasini o‘tkazish dasturi

1-bob. Umumiy qoidalar

Mazkur dastur O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Oliy va kasbiy ta’lim tashkilotlari bitiruvchilarning yakuniy davlat attestatsiyasini tashkil etish chora-tadbirlari to‘g‘risida” 2024-yil 13-dekabdagi 836-son qarori, O‘zbekiston Respublikasi oliy ta’lim, fan va innovatsiyalar vazirining 2024-yil 23-dekabr 472-sonli buyrug‘i va institut rektorining 2025 3 yanvardagi 1-sonli buyrug‘i asosida tuzilgan.

1. Mazkur dastur Toshkent kimyo-texnologiya instituti bitiruvchilari-ning yakuniy davlat attestatsiyasini o‘tkazish tartibini belgilaydi.

2. Ushbu dasturda quyidagi asosiy tushunchalar qo‘llaniladi:

bitiruvchi-tegishli o‘quv rejasidagi fanlarni o‘zlashtirgan, o‘qish davrida to‘plashi lozim bo‘lgan kreditlarni to‘liq to‘plagan va amaliyotlarni muvaffaqiyatli yakunlagan oliy ta’lim tashkiloti talabasi;

bitiruv malakaviy ishi-oliy ta’lim tashkiloti bakalavriat ta’lim yo‘nalishi bitiruvchilari tomonidan o‘qishni yakunlash boskichida bajariladigan ilmiy-nazariy ish bo‘lib, unda bitiruvchining tegishli ta’lim yo‘nalishi bo‘yicha egallagan bilimi, ko‘nikma va malakasi baholanadi;

diplom loyihasi-bakalavriat boskichi bitiruvchisi tomonidan o‘qishni yakunlash boskichida bajariladigan hamda muayyan soha vazifalariga oid aniq masalaning kompleks yechimiga (konstruktorlik, texnologik, ijodiy, eksperimental, badiiy) qaratilgan ish;

magistrlik dissertatsiyasi-magistratura boskichi bitiruvchisi tomonidan o‘quv jarayoni davomida bajariladigan, tegishli mutaxassislikka (sohaga) oid aniq ilmiy-amaliy masalaning (muammoning) yechimiga karatilgan ilmiy-tadqiqot ishi;

ratsionalizatorlik g‘oyasi-mavjud jarayon, ishlash usuli yoki mahsulotni takomillashtirishga qaratilgan yangi va samarali taklif;

startup loyihasi-innovatsion g‘oyaga asoslangan yangi biznes tashabbusi bo‘lib, u ilgari bozorda taqdim etilmagan yoki mavjudlaridan sezilarli darajada farq qiladigan noyob mahsulot yoki xizmat ko‘rsatish bo‘yicha taklif,

plagiat-boshqa shaxsning ilmiy, ijodiy yoki boshqa turdagi ishlarini o‘zlashtirib, o‘z nomidan taqdim etish;

yakuniy davlat attestatsiyasi-(keyingi o‘rinlarda bakalavriat yo‘nalishi ta’lim attestatsiya) va magistratura mutaxassisligi bitiruvchilarining bilimi, ko‘nikma va malaka darajasini baholash jarayoni,

yakuniy davlat attestatsiya komissiyasi (keyingi o'rinlarda komissiya) bakalavriat ta'lim yo'nalishi va magistratura mutaxassisligi bitiruvchilarining bilimi, ko'nikma va malaka darajasini baholovchi soxa mutaxassislaridan iborat komissiya.

3. Attestatsiya Toshkent kimyo-texnologiya institutidagi har bir bakalavriat ta'lim yo'nalishi va magistratura mutaxassisligi (keyingi o'rinlarda ta'lim yo'nalishi va mutaxassislik) bo'yicha tashkil etiladigan komissiya tomonidan ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklarning xususiyatidan kelib chikib, oliy ta'lim tashkilotida yoki korxonada (tashkilotda) o'tkazilishi mumkin.

4. Diplom loyihasi hamda bitiruv malakaviy ishi himoya qilinadigan ta'lim yo'nalishlari ro'yxati ta'lim sohalarining xususiyatlaridan kelib chikkan holda O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligi tomonidan tasdiqlanadi.

5. Attestatsiya quyidagi shakllarda o'tkazilishi mumkin:

maxsus (majburiy) fanlar bo'yicha sinov;

bitiruv malakaviy ishi himoyasi;

diplom loyihasi himoyasi;

magistrlik dissertatsiyasi himoyasi;

ta'lim yo'nalishi va mutaxassislikka mos "startap" loyihasi xamda ratsionalizatorlik g'oyasi taqdimoti. Bunda:

"startap" loyihasi muallifi (hammuallifi) o'qish davrida (bakalavriat yoki magistratura) tegishli davlat organi tomonidan e'lon qilingan tanlov yakunlariga ko'ra golib deb topilgan bo'lishi;

ratsionalizatorlik g'oyasi muallifi (hammuallifi) tomonidan taklif + etilgan g'oya o'qish davrida (bakalavriat yoki magistratura) kamida uchta korxonada (tashkilot) tomonidan amaliyotga joriy qilingan va uning iqtisodiy yoki ijtimoiy samara berganligi bo'yicha mazkur korxonada (tashkilot) tomonidan dalolatnoma rasmiylashtirilgan bo'lishi lozim.

6. Ta'lim yo'nalishi va mutaxassislik bo'yicha maxsus (majburiy) fanlardan attestatsiya fanlar mazmuniga qo'yiladigan talablar bilan bir katorda, malaka talablarida nazarda tutilgan bilim, ko'nikma va malaka darajasini aniqlashga yo'naltiriladi.

2-bob. Komissiya faoliyatini tashkil etish tartibi

7. Komissiya o'z faoliyatini mazkur dastur talablariga muvofik amalga oshiradi.

8. Komissiya raisligiga nomzodlar ro'yxati tegishli kafedra mudiri tomonidan shakllantiriladi hamda tasdiqlash uchun institut rektoriga taqdim etiladi.

9. Komissiya raislari oliy ta'lim tashkilotining idoraviy mansubligidan kat'i nazar, ushbu ta'lim tashkilotida faoliyat yuritmayotgan olimlar, ishlab chiqarish sohasidagi tajribali mutaxassislar orasidan institut rektorining buyrug'i bilan bir kalendar yili muddatiga tasdiklanadi.

Komissiyaning tarkibi institut rektori tomonidan bitiruv semestri boshlanishidan kamida bir oy oldin tasdiklanadi.

Komissiya kamida 5 nafar professor-o'qituvchi va mutaxassislardan iborat tarkibda shakllantiriladi hamda uning uchdan ikki kismi katnashganda, vakolatli hisoblanadi.

Bunda komissiya tarkibi institutning mutaxassis tayyorlovchi ilmiy-pedagog kadrlari (attestatsiya komissiyasi umumiy tarkibining 40 foizigacha), shuningdek, kadrlar buyurtmachisi bo'lgan korxonalarining (tashkilotlarning) yuqori malakali mutaxassislari, turdosh oliy ta'lim tashkilotlarining yetakchi professor-o'qituvchi va ilmiy xodimlari, sohaning ilg'or mutaxassislari va olimlaridan iborat bo'ladi.

Bir kishining ketma-ket bir oliy ta'lim tashkilotida ikki martadan ortiq komissiya raisi bo'lishiga yo'l qo'yilmaydi.

Komissiya a'zolariga jalb etilgan mutaxassislarga qonunchilik hujjatlariga muvofiq mehnatga soatbay xak to'lash miqdorlari asosida haq to'lanadi hamda ularning asosiy ish joylaridagi ish xaklari saklab kolinadi.

10. Quyidagilar komissiyaning asosiy vazifalari hisoblanadi:

bitiruvchining bilim, ko'nikma va malaka darajasining tegishli ta'lim yo'nalishi va mutaxassislik malaka talablariga muvofikligini kompleks baholash attestatsiya natijalari bo'yicha bitiruvchilarga tegishli akademik darajasini berish bo'yicha qaror kabul qilish, faoliyat natijalarini tahlil qilish va ular asosida oliy ma'lumotli kadrlar tay-yorlashni takomillashtirish bo'yicha takliflar ishlab chikish

11. Attestatsiyada institutning Vasiylik (Kuzatuv, Boshqaruv) kengashi va fukarolarning o'zini-o'zi boshqarish organlari vakillari, bitiruvchilarning ota-onalari yoki ularning konuniy vakillari hamda kadrlar buyurtmachilari jamoatchilik asosida kuzatuvchi sifatida katnashishi mumkin.

12. Attestatsiya jarayoni onlayn rejimda ovozli videotranslyatsiya kilinadi hamda ushbu videotasvirlar bir yil davomida tegishli kafedrada saqlanadi.

13. Zarurat bo'lganda, bitta rais rahbarligida bir nechta attestatsiya komissiyalari tuziladi.

Attestatsiya jarayonida O'zbekiston Respublikasi Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar vazirligining vakillari ishtirok etishlari mumkin.

Institutning davlat akkreditatsiyasidan o'tmagan ta'lim yo'nalishi va mutaxassisliklar bitiruvchilarining attestatsiyasi yuqori turuvchi vazirlik ruxsati bilan tashkil etiladigan attestatsiya komissiyasi tomonidan o'tkaziladi.

3-bob. Attestatsiyani o'tkazish tartibi

14. Bitiruvchilar ushbu dasturga muvofik attestatsiyadan o'tkaziladi.

15. Attestatsiyata tegishli fanlarni o'zlashtirgan, belgilangan kreditlarni to'plagan xamda to'lov-kontrakt shartlarini to'liq bajargan bitiruvchilar qo'yiladi. Bitiruvchilar o'quv yuklamalarini to'liq bajargandan so'ng attestatsiyadan o'tishi majburiy hisoblanadi.

16. Bitiruvchilarning maxsus (majburiy) fanlar bo'yicha attestatsiyasi, diplom loyihasi (bitiruv malakaviy ishi) yoki magistrlik dissertatsiyasi himoyasi institutda yoxud korxonada (tashkilotda) tashkil etiladi.

17. Institut Kengashi har yili 31 oktyabrga kadar attestatsiya oliy ta'lim tashkilotida yoki korxonada (tashkilotda) tashkil etiladigan ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklar hamda ta'lim yo'nalishlari va mutaxassisliklarga mos maxsus (majburiy) fanlar ro'yxatini tasdiqlaydi va attestatsiyadan kamida olti oy oldin oliy ta'lim tashkilotining rasmiy veb-saytida e'lon kiladi.

Institut o'z bitiruvchilarining attestatsiyadan o'tkazish kozasidan mos korxonalar (tashkilotlar) bilan hamkorlik shartnomasini xar yili noyabr oyida imzolaydi.

Ishlab chikarish bilan boglik ta'lim yo'nalishi va mutaxassisliklarning attestatsiyasi korxonada (tashkilotda) tashkil etilganda bitiruvchilar va komissiyani zarur jihozlar, o'lchov vositalari, texnik hujjatlar, xomashyo va materiallar bilan ta'minlashga korxonalar (tashkilot) rahbarlari mas'ul xisoblanadi.

18. Attestatsiyada maxsus (majburiy) fanlar bo'yicha sinovlar yozma yoki test yoxud og'zaki shaklda tashkil etiladi.

Maxsus (majburiy) fanlar bo'yicha o'tkaziladigan sinovlar shakli institut Kengashining qarori asosida rektori tomonidan belgilanadi hamda attestatsiya boshlanishidan olti oy oldin bitiruvchilar e'tiboriga yetkaziladi.

Bitiruv malakaviy ishining mavzulari bitiruv semestri boshlanguniga kadar oliy ta'lim tashkiloti Kengashining qarori bilan tasdiklanadi.

Bitiruvchilar attestatsiyadan oldin tegishli fanlar bo'yicha dasturlar bilan ta'minlanadilar, ularga tayyorgarlik ko'rish va maslaxatlar berish uchun zarur sharoitlar yaratiladi.

19. Institut tomonidan tajribali professor-o'kituvchilar hamda korxonalarining (tashkilotlarning) mutaxassislarini jalb etgan holda, attestatsiyaning dasturlari attestatsiya boshlanishidan kamida uch oy oldin ishlab chiqilib, oliy ta'lim tashkiloti Kengashi tomonidan tasdiklanadi va oliy ta'lim tashkilotining rasmiy veb-saytida e'lon kilinadi.

20. Attestatsiya o'quv jarayoni jadvalida ko'rsatilgan muddatlarda, fakultet dekani yoki o'quv-uslubiy ishlarga mas'ul tarkibiy bo'linma (bo'lim, boshqarma) tomonidan tayyorlangan hamda institut akademik faoliyat bo'yicha prorektori tomonidan tasdiqlangan attestatsiya jadvali asosida o'tkaziladi.

21. Institut Kengashining qarori bilan bitiruvchi uchun belgilangan attestatsiyaning shakli bir o'quv yili davomida o'zgartirilishiga yo'l qo'yilmaydi.

22. Attestatsiya boshlanishidan ikki hafta oldin komissiya raisi bilan institut rektori komissiyaning tayyorgarlik darajasi, komissiya raisi va a'zolarining vazifalari, bitiruvchilarga qo'yilayotgan talablar, tartib-intizom masalalari yuzasidan yigilish o'tkazadi.

23. Attestatsiya komissiyaning ochiq majlislarida o'tkaziladi.

24. Bitiruvchilar attestatsiya boshlangan kundan ta'lim yo'nalishi va mutaxassislikka mos "startap" loyihasi, ratsionalizatorlik g'oyasi bo'yicha tegishli hujjatlarni (taqdimotni) komissiyaga taqdim etishlari lozim.

Bunda komissiya tomonidan "startap" loyixasi va ratsionalizatorlik g'oyasini tegishli hujjatlar belgilangan talablarga mos kelishi bo'yicha xulosa kilinadi hamda bitiruvchi belgilangan tartibda baholanadi.

Belgilangan talablarga MOC kelmagan "startap" loyixasi yoki ratsionalizatorlik g'oyasi baholanmaydi va bitiruvchi attestatsiyani kayta topshirishiga koldiriladi.

25. Attestatsiyada plagiatta yo'l qo'yilmaydi. Bunday holat aniklanganda, attestatsiya komissiyasi tomonidan bitiruvchiga tegishli attestatsiyadan qoniqarsiz baho qo'yiladi yoki qo'yilgan ijobiy baho bekor qilinadi.

Bitiruv malakaviy ipli hamda magistrlik dissertatsiyasi ximoyadan ikki hafta oldin antiplagiat dasturi asosida tekshiriladi va plagiatga yo'l qo'yilganligi aniklansa, takroran

bir marotaba qayta tekshirishdan o'tkazishga ruxsat beriladi. Ikkinchi marotaba xam plagiat holatlari bartaraf etilmagan taqdirda, attestatsiya keyingi yilga koldiriladi.

Bunda plagiat holatlari bartaraf etilgan taqdirda, bitiruvchiga attestatsiyada katnashishiga ruxsat beriladi.

Institutda o'rnatiladigan antiplagiat dasturi oliy ta'lim tashkilotining byudjetdan tashkari mablag'lari hisobidan xarid qilinadi va u quyidagi talablarga javob berishi talab etiladi:

O'zbekiston Respublikasining "Kiberxavfsizlik to'grisida"gi va "Shaxsga doir ma'lumotlar to'g'risida"gi qonunlari talablariga javob berishi;

o'zbek, korakalpok, rus, ingliz va boshqa tillardagi matnlarni plagiatga tekshirish imkoniyatining mavjudligi;

foydalanuvchi uchun tizimning kamida o'zbek, qorakalpok, rus va ingliz tillarida yo'riqnomasi mavjudligi;

ko'chirilgan ma'lumotlar kaysi manbalardan olinganini aniq ifodalab bera olishi;

ishlardagi ma'lumotlarni bilvosita, ya'ni mazmuni o'zgartirilmadan so'z va iboralar almashtirilib bayon qilingan matnlardagi ko'chirmachilikni aniqlash tizimi joriy etilganligi;

sun'iy intellekt texnologiyalari asosida generatsiya qilinadigan matnlarni aniklash imkoniyatining mavjudligi;

xalkaro e'tirof etilgan bazalar bilan boglanganligi, ma'lumotlar bazasida turli tillardagi manbalar, jumladan, maxsus ma'lumotlar bazalari, xalqaro ilmiy nashriyotlar, kutubxonalar to'plamlarining mavjudligi;

milliy ilmiy nashrlar bazasiga va zarur hollarda boshqa tizimlarga integratsiya kilish imkoniyatining mavjudligi;

shlarni tekshirish natijasida mati tahliliga doir to'liq hisobotni va belgilangan namunadagi xulosani (sertifikatni) takdim etish imkoniyatining mavjudligi.

26. Attestatsiyada bitiruvchilarning bilimi, ko'nikma va malakasi O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi tomonidan belgilangan baholash mezonlari asosida baholanadi.

27. Attestatsiya natijalari attestatsiya o'tkazilgan kunning o'zida bitiruvchilarga e'lon qilinadi.

28. Attestatsiyada bitiruvchi qoniqarsiz baho bilan baholanganda bitiruvchiga diplom berilmaydi hamda attestatsiyani mazkur dasturga muvofik kayta topshiradi.

29. Komissiya bitiruvchilarga attestatsiyaning ijobiy natijalari asosida bakalavr (magistr) darajasini berish haqida qaror qabul kiladi.

Komissiyaning karorlari ochiq ovoz berish orqali majlisda ishtirok etuvchilarning ko'pchilik ovozi bilan qabul qilinadi. Ovozlar teng bo'lgan hollarda, raisning ovozi xal qiluvchi hisoblanadi.

30. Institut bitiruvchisi attestatsiyadan muvaffaqiyatli o'tgandan so'ng bir oy muddat ichida unga muvofik darajadagi oliy ma'lumot to'g'risidagi diplom va uning ilovasi beriladi.

O'quv rejasidagi barcha fanlarning kamida to'rt dan uch qismi bo'yicha "5" (a'lo) baho (90-100 ball) o'zlashtirish ko'rsatkichlariga erishgan, (boshqa fanlar bo'yicha o'zlashtirish ko'rsatkichi "4" (yaxshi) bahodan (70-89,9 ball) kam bo'lmagan),

shuningdek, attestatsiyadan "5" (a'lo) baho (90-100 ball) ko'rsatkichiga ega bo'lgan bakalavriat bitiruvchisiga "imtiyozli" diplom beriladi.

31. Attestatsiyadan o'ta olmagan yoki attestatsiyaga qo'yilmagan bitiruvchi o'qish muddati tugagandan so'ng, uning arizasiga muvofiq attestatsiyani keyingi uch yil davomida qayta topshirish huquqiga ega.

Attestatsiyadan o'ta olmagan bitiruvchidan attestatsiyani qayta topshirish jarayonlarida to'lov undirilmaydi.

Attestatsiyadan o'ta olmagan bitiruvchi keyingi o'quv yili boshlanganidan keyin attestatsiyani qayta topshirishga ruxsat berishni so'rab institut rektori nomiga ariza bilan murojaat qiladi. Bunda bitiruvchiga attestatsiyani keyingi har bir o'quv yilida (uch yil davomida) ikki martadan ortik qayta topshirishga yo'l qo'yilmaydi.

Attestatsiyani qayta topshirishga institut rektorining buyrug'i bilan ruxsat beriladi.

32. Attestatsiyadan keyingi uch yil davomida qayta o'ta olmagan bitiruvchiga akademik ma'lumotnoma beriladi va u belgilangan tartibda, to'lov-kontrakt asosida tegishli bitiruv kursiga o'qish uchun qayta tiklanadi.

33. Uzrli sabab bilan attestatsiyaga kelmagan bitiruvchilar institut rektorining buyrug'i bilan komissiyaning ishi yakunlanishiga qadar boshqa muddatlarda o'tkaziladigan attestatsiyaga kiritiladi.

34. Komissiyaning ishi bo'yicha yillik xisobot institut Kengashida ko'rib chikiladi. Mazkur Kengash yigilishiga komissiya raisi taklif kilinadi.

4-bob. Attestatsiyani baholash natijalari yuzasidan shikoyat qilish tartibi

35. Attestatsiya natijasi bo'yicha olgan bahosidan norozi bo'lgan bitiruvchilar arizalarini ko'rib chikish uchun institut rektorining buyrug'i bilan apellyatsiya komissiyasi tashkil etiladi.

Apellyatsiya komissiyasi oliy ta'lim tashkilotining ilmiy-pedagogik kadrlari (apellyatsiya komissiyasi umumiy tarkibining 40 foizigacha), shuningdek, tegishli soha bo'yicha korxonalarining (tashkilotlarning) malakali mutaxassislari, turdosh oliy ta'lim tashkilotlarining tajribali professor-o'qituvchilari va ilmiy xodimlari orasidan kamida 5 nafar a'zodan iborat tarkibda tuziladi.

Apellyatsiya komissiyasi tarkibiga joriy yilda komissiya ishida ishtirok etgan komissiya a'zolari kiritilmaydi.

36. Attestatsiyada qo'yilgan bahodan norozi bo'lgan bitiruvchilar attestatsiya baholari e'lon qilingan kundan boshlab uch ish kuni ichida apellyatsiya komissiyasiga murojaat qilish huquqiga ega.

37. Apellyatsiya komissiyasi shikoyatni bir kun ichida ko'rib chikadi hamda natijasi bo'yicha quyidagi qarorlardan birini qabul qiladi:

shikoyatni asosli deb hisoblash hamda uni kanoatlantirish to'g'risida;

shikoyatni asossiz deb hisoblash hamda uni qanoatlantirishni rad etish to'g'risida.

38. Apellyatsiya komissiyasi qabul qilgan qarori nusxasini shu kunning o'zida bitiruvchiga takdim kiladi.

39. Bitiruvchi komissiyaning shikoyatni ko'rib chiqish natijalari bo'yicha qabul kilgan qarori yuzasidan qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda sudga shikoyat qilishi mumkin.

5-bob. Yakunlovchi qoida

40. Mazkur dastur talablarining buzilishida aybdor bo'lgan paxslar qonunchilik hujjatlarida belgilangan tartibda javob beradilar.

Akademik faoliyatni tashkil
etish bo'limi boshlig'i

prof.F.I. Xudoyberdiyev

NGT fakultet dekani

prof. L.A. Yusupova

NGQIKT kafedrası mudiri

dots. Sh. Sh. Mengliyev